

Jaarverslag 2013

Rekenkamercommissie

Gemeente Voorst

Gemeente Brummen

12 maart 2014

Colofon

De Rekenkamercommissie Brummen en Voorst

De Rekenkamercommissie voor de gemeente Brummen en de Rekenkamercommissie voor de gemeente Voorst (verder de Rekenkamercommissie) bestaan uit twee externe leden en een externe voorzitter, in beide gemeenten ondersteund door een ambtelijk secretaris. Brummen en Voorst hebben een samenwerkingsovereenkomst die regelt dat ambtenaren van de ene gemeente het feitelijke onderzoekswerk kunnen doen bij de andere. De Rekenkamercommissie besteedt ook onderzoekwerkzaamheden uit. De Rekenkamercommissie heeft een onafhankelijke positie.

Jaarlijks voert de Rekenkamercommissie bij beide gemeenten tenminste één onderzoek uit. De gemeente Brummen trekt € 22.000,-- uit voor de Rekenkamercommissie en de gemeente Voorst € 20.500 (2013). Beide bedragen zijn exclusief de salariskosten van de secretarissen.

De functie van de Rekenkamercommissie is de gemeenteraad een extra handvat te bieden zijn controlerende taak uit te voeren. De Rekenkamercommissie doet onderzoek naar de rechtmatigheid, doeltreffendheid en doelmatigheid van de gemeente. Het kan gaan om vragen als: "Zijn de doelen van het gemeentelijk beleid bereikt?", "Zijn de voorbereiding en uitvoering van het beleid efficiënt verlopen?", "Heeft het niet meer gekost dan vooraf was bepaald?".

Doel van het onderzoek is dat de gemeente lessen trekt uit het verleden. Daarom formuleert de Rekenkamercommissie altijd aanbevelingen aan raad en college. De Rekenkamercommissie kiest zelf haar onderzoeksonderwerpen.

Samenstelling

Voorzitter	Dhr. mr. drs. F.W.A.J. Giesbers
Leden	Dhr. S.J. Schuijt MPM Mw. drs. F.A.M. Disselhorst
Ambtelijk secretaris Brummen	Mw. M. Noordermeer
Ambtelijk secretaris Voorst	Mw. D. Vriezekolk-Groenewold

Contact Brummen

Post	Postbus 5 6970 AA Brummen
Telefoon	(0575) 568221
E-mail	m.noordermeer@brummen.nl
Website	www.brummen.nl (gemeenteraad > rekenkamercommissie)

Contact Voorst

Post	Postbus 9000 7390 HA TWELLO
Telefoon	(0571) 279 387
E-mail	d.vriezekolk@voorst.nl
Website	www.voorst.nl (gemeenteraad -> rekenkamercommissie)

1. Inleiding

De Rekenkamercommissie van de gemeenten Brummen en Voorst (RKC) biedt het achtste jaarverslag aan. De Rekenkamercommissie Voorst en de Rekenkamercommissie Brummen zijn twee aparte commissies. Omdat de samenstelling van de commissies identiek is (op de secretarissen na) stemt de RKC zoveel mogelijk de werkzaamheden af. Uit praktische overwegingen en om de beide gemeenten te informeren over het geheel van de werkzaamheden is het jaarverslag gecombineerd. De afzonderlijke gemeenten krijgen hierbij aandacht.

2. Onderzoek en meer

De RKC doet in de eerste plaats onderzoek. Daarnaast probeert zij vorm en inhoud te geven aan de volgende aanbevelingen in het onderzoeksrapport van Berenschot (2011) (naar het functioneren van rekenkamer(commissie)s:

- het versterken van het contact tussen raad en RKC. In principe is de RKC aanwezig bij vergaderingen van de Auditcommissie en brengt daarvoor zelf agendapunten in.
- brede taakopvatting van de RKC. Bij de overige activiteiten (paragraaf 4.3.) wordt duidelijk hoe de RKC dit in de praktijk heeft gebracht.

In het verslagjaar heeft de Rekenkamercommissie de lijn van het toepassen van deze aanbevelingen voortgezet.

3. Onderzoeksprogramma en onderzoeksprotocol

Onderzoeksprogramma Brummen

Er werd gewerkt met het onderzoeksprogramma vanaf 2012 (door de RKC in mei 2012 vastgesteld). In 2013 is geen nieuw onderzoeksprogramma voor de gemeente Brummen opgesteld. Na overleg met de nieuwe gemeenteraad wordt het programma geactualiseerd.

Onderzoekprogramma Voorst Er werd gewerkt met het onderzoeksprogramma vanaf 2012 (door de RKC in mei 2012 vastgesteld). In 2013 is geen nieuw onderzoekprogramma voor de gemeente Voorst opgesteld. Na overleg met de nieuwe gemeenteraad wordt het programma geactualiseerd.

Onderzoeksprotocol

De bruikbaarheid en actualiteit van het onderzoeksprotocol wordt jaarlijks bekeken. In 2011 heeft de RKC het protocol aangepast. De belangrijkste aanpassingen waren:

- De bestuurlijke reactie van het college wordt nu gevraagd op het moment dat een onderzoeksrapport aan de raad wordt aangeboden en niet meer vóór het aanbieden aan de raad. Deze opzet past beter in de duale structuur en het rapport kan sneller aan de raad worden aangeboden.
- De Auditcommissie is voor de RKC nu het primaire contact met de raad, met name over het onderzoeksprogramma. De behandeling van de uitgebrachte rapporten is natuurlijk voorbehouden aan de gemeenteraad.
- De op proef ingevoerde volgorde in de onderzoeksrapporten waarbij conclusies en aanbevelingen voor in het rapport staan, is nu als standaard in het protocol opgenomen.

Er was in 2013 net zoals in 2012 geen aanleiding het protocol opnieuw aan te passen. Met de Auditcommissie van de gemeente Voorst is eind 2013 stilgestaan bij de aanpassingen uit 2011. De conclusie was dat deze in de praktijk goed werken en dat er geen aanleiding tot aanpassing van de werkwijze was.

Met de Auditcommissie van de gemeente Brummen is het protocol begin 2014 eveneens besproken. De conclusie was ook daar positief.

Het protocol is op de website van de beide gemeenten te vinden. Wel worden vanwege het zoveel mogelijk papierloos werken de onderzoeksdossiers alleen nog digitaal aangehouden.

4. Afgeronde onderzoeken en andere activiteiten in 2013

4.1 Uitvoering onderzoeksprogramma

Centraal stond het in de beide onderzoekprogramma's opgenomen gecombineerde onderzoek **"Sturing en controle op de verbonden partij Delta"**.

De centrale onderzoeksvraag luidde:

"Op welke wijze oefenen de gemeenten Voorst en Brummen sturing en controle uit op verbonden partij Delta?"

In september 2012 is gestart met een gecombineerd onderzoek naar Verbonden Partij Delta, de sociale werkvoorziening voor de gemeenten Bronckhorst, Brummen, Lochem, Voorst en Zutphen. De RKC presenteerde in september 2012 een concept onderzoeksopzet die met beide Auditcommissies is besproken. De RKC heeft besloten dit onderzoek uit te besteden vanwege de specifieke benodigde kennis, de gewenste doorlooptijd en de werkdruk bij beide ambtelijke organisaties (de samenwerkingsovereenkomst met Brummen biedt die mogelijkheid). Er werden drie offertes opgevraagd, waarna de keus viel op Necker Van Naem uit Utrecht. In november 2012 heeft de RKC overlegd met de onderzoekers van Necker Van Naem waarna het besluit viel met dit bureau het onderzoek te doen. Direct daarna werd de definitieve onderzoeksopzet vastgesteld en toegezonden aan de beide raden en colleges. In december 2012 en januari 2013 werd het onderzoek uitgevoerd. Ook was er een raadsworkshop in januari 2013 waarin Necker Van Naem de voorlopige uitkomsten toetste aan de aanwezige raadsleden en hen bevroeg op voor het onderzoek relevante thema's. Het rapport van bevindingen is begin maart 2013 voor technisch wederhoor voorgelegd aan de geïnterviewden. Het rapport is inclusief conclusies en aanbevelingen op 17 april 2013 gepresenteerd aan de beide gemeenteraden, de colleges, Delta en andere geïnteresseerden.

Het college van burgemeester en wethouders van Voorst heeft op 11 juni 2013 een bestuurlijke reactie gegeven aan de gemeenteraad. Vervolgens heeft de raad op basis van een raadsvoorstel van 20 augustus opgesteld door de RKC op 16 september 2013 de aanbevelingen overgenomen.

In Brummen heeft het college van burgemeester en wethouders op 28 mei een bestuurlijke reactie gegeven. Vervolgens heeft de Auditcommissie het rapport op 18 september besproken in aanwezigheid van RKC en een vertegenwoordiger van het college. Daarna heeft de AC een raadsvoorstel geformuleerd waarin is voorgesteld:

- dat het college uiterlijk maart 2014 rekenregels opstelt voor toekomstige tekorten en bijdragen aan Delta;
- dat het college de raad een integrale visie op het sociaal domein aanbiedt met specifieke aandacht voor Delta;
- de aanbevelingen van de RKC te monitoren via de halfjaarlijkse voortgangsrapportage van het college.

Over dit voorstel heeft de gemeenteraad op 28 november 2013 een positief besluit genomen.

4.2 Onderzoeken met doorloop in 2014 (stand per 1 april 2014)

Onderzoek naar "effecten van bezuinigingen in de gemeente Voorst"

Na een gesprek met de Auditcommissie op 2 september 2013 over de concept onderzoek-opzet heeft de RKC de onderzoekopzet op 16 oktober 2013 vastgesteld.

De centrale onderzoekvraag luidt:

Wat zijn de effecten van de bezuinigingen die de gemeente Voorst heeft doorgevoerd en is daarbij rekening gehouden met de uitgangspunten van de gemeenteraad?"

De focus van het onderzoek ligt op de maatschappelijke effecten van de bezuinigingen. Voor het onderzoek zijn twee externe onderzoekers aangetrokken. Het onderzoek is uitgevoerd in de maanden november en december van 2013.

De RKC heeft niet gekozen voor de allengs gebruikelijke presentatie van het onderzoek aan het eind van het traject maar voor een expertmeeting. In de expertmeeting zouden de voorlopige uitkomsten worden gepresenteerd en besproken. Deze expertmeeting is gehouden op 3 februari 2014. Uitgenodigd zijn de leden van de raad en het college, de geïnterviewde instellingen verenigingen en ambtenaren. Voormalig lid van de RKC Helga Witjes heeft de avond geleid. Extern deskundige Stefan Sterkenburg reflecteerde op de uitkomsten van de avond. Er waren 50 personen aanwezig.

De tekst van de bevindingen ligt nu voor een technische reactie bij de geïnterviewden. Na verwerking van eventuele reacties wordt het rapport voorzien van conclusies en aanbevelingen in april aan de gemeenteraad aangeboden.

4.3 Overige activiteiten

Algemeen

Rekenkamercommissies mogen bij samenwerkingsverbanden alleen met vrijwillige medewerking van de betrokken partners onderzoek doen. Juist bij de decentralisaties op het gebied van zorg en welzijn wreekt zich dit. De NVRR heeft dit "controlegat" onder de aandacht gebracht. De RKC heeft dit ook zelf aan beide gemeenteraden gemeld. Het probleem is met beide Auditcommissies besproken.

Brummen

In 2013 heeft de Auditcommissie aandacht gevraagd voor ICT. Onder andere is de AC geïnteresseerd in vragen als: de impact van fusie en/of samenwerking op ICT, nut en noodzaak van specifiek voor Brummen ontwikkelde systemen en andere systemen, de kosten van ICT. De RKC heeft zich daarop georiënteerd. Begin 2014 heeft de RKC teruggekoppeld aan de AC. Omdat er zowel een Benchmark Gemeenten 2013 als een notitie "Brummen digitaal en i-Nup" beschikbaar zijn, heeft de RKC gesuggereerd eerst deze notities te bespreken alvorens na te gaan welke onderzoeksaspecten er mogelijk over blijven.

Voorst

1. Naar aanleiding van vragen die leven in de raad heeft de RKC in 2012 gekeken naar de wijze waarop de prognoses voor de opbrengsten van de Onroerende Zaakbelasting (OZB) worden geraamd. De RKC kwam tot de conclusie dat een eigen onderzoek niet noodzakelijk was en heeft de Auditcommissie een voorstel gedaan voor een aantal vragen aan het college. De Auditcommissie heeft die vragen aan het college gesteld. In juni 2013 heeft het college die vragen beantwoord.
2. Naar aanleiding van vragen die in de raad leven over de uitlegbaarheid en klantvriendelijkheid van de uitvoering van de OZB heeft de RKC de Auditcommissie voorgesteld zelf kennis te nemen van het inspectierapport van de Waarderingskamer en het rapport "Vertrouwen omhoog, bezwaren omlaag" en het college te vragen deze rapporten van

een "eigen agenda" te voorzien. Dit voorstel heeft de Auditcommissie overgenomen. Het college heeft in juni 2013 gereageerd.

4.4 Stand van zaken onderzoekplannen

Gecombineerd onderzoek

De Algemene Rekenkamer (AR) is door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid gevraagd een nulmeting te doen naar de Participatiewet. De AR heeft de lokale rekenkamers benaderd om met dit onderzoek mee te doen. De RKC heeft in principe positief op dit verzoek gereageerd. De AR voert nu eerst een pilot uit. Daarna kan het onderzoek in Brummen en Voorst starten.

Brummen

In 2013 zou gestart worden met een onderzoek naar effecten en effectiviteit van bezuinigingen. Dat onderzoek is nog niet gestart omdat daarvoor de uitkomsten van 2013 bekend moeten zijn.

Het onderwerp "afspraken met woningcorporaties" wordt vooralsnog niet nader onderzocht. Uit vooronderzoek van de RKC bleek dat het college zeer recent prestatieafspraken heeft gemaakt met de beide woningcorporaties. Het is voor het eerst in zeer lange tijd dat de gemeente en de woningcorporaties dergelijke afspraken met elkaar hebben kunnen maken. De prestatieafspraken zullen jaarlijks geëvalueerd worden. De Rekenkamercommissie ziet, gelet op deze recente ontwikkelingen, geen reden om nu onderzoek te doen.

Voorst

Eind 2012 zou gestart worden met een onderzoek naar effecten en effectiviteit van bezuinigingen. Dat onderzoek is toen nog niet gestart omdat de RKC nog onvoldoende capaciteit had voor de voorbereiding van het nieuwe onderzoek. Dit onderzoek is nu in 2013 uitgevoerd en wordt begin 2014 afgerond.

Met de Auditcommissie is in november 2013 gesproken over nieuwe onderzoeksonderwerpen. Het overleg zal worden voortgezet na aantreden van de nieuwe gemeenteraad. Een onderzoek naar de afspraken met de woningcorporatie blijft in het onderzoekprogramma staan en zal zich waarschijnlijk met name gaan richten op de risico's van de garanties die de gemeente Voorst heeft verleend.

5 Overige activiteiten

Kwaliteitsbevordering onderzoekers

In 2013 is afgezien van een bijpraatsessie met de gemeentelijke onderzoekers omdat alle onderzoeken extern zijn uitgevoerd.

6. Communicatie en contacten

Raad

De RKC is aanwezig geweest bij de behandeling van de onderzoeksrapporten in beide gemeenteraden.

Auditcommissies

De RKC heeft aan twee vergaderingen van de Auditcommissie Voorst deelgenomen. Eenmaal heeft de RKC met de Auditcommissie Voorst buiten het vaste agendasma schema gesproken over een onderzoeksopzet omdat de vergaderplanning van RKC en Auditcommissie niet aansloot. Met de Auditcommissie Brummen is driemaal overlegd.

Pers/algemeen

Op de gemeentelijke pagina in het huis-aan-huisblad en in de lokale pers is aandacht aan de rapporten besteed. De RKC heeft geen persconferenties gehouden.

Alle documenten van de RKC zijn te raadplegen op de websites van Brummen en Voorst. De onderzoeksrapporten zijn ook te raadplegen op de website van de Nederlandse Vereniging voor Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRK).

Externe contacten

De RKC is lid van de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRK). Voorzitter Eric Giesbers heeft deelgenomen aan het jubileumcongres (10 jaar), de Algemene Ledenvergadering en een bijeenkomst van de NVRK met de Algemene Rekenkamer. Deze laatste bijeenkomst heeft tot doel om tot gezamenlijke onderzoeken te komen en om kennis en ervaring uit te wisselen. Eric Giesbers en Frida Disselhorst hebben deelgenomen aan een bijeenkomst van de Kring Oost van de NVRK. Eric Giesbers heeft bovendien deelgenomen aan de groep die de voorbereiding van de jaarlijks door de NVRK uit te reiken "Goudvink" doet. De voorzitter is ook aanwezig geweest bij een expertisebijeenkomst van onderzoeksbureau Necker Van Naem.

7. Nevenwerkzaamheden

De (neven-) werkzaamheden van de leden van de RKC staan vermeld op de website van beide gemeenten.

8. Nadere gegevens over 2013

De RKC heeft elfmaal voltallig en afwisselend in Brummen en Voorst vergaderd. De financiële gegevens zijn te vinden in bijlage 1.

Bijlage 1

	Begroting	Rekening
Brummen		
Leden en voorzitter	€ 6.000	€ 6.000
Reiskosten en diversen		€ 638
Onderzoek	€ 16.000	€ 1.018
		<hr/>
Totaal	€ 22.000	€ 7.656
Voorst		
Leden en voorzitter	€ 6.000	€ 6.000
Reiskosten en diversen	€ 1.000	€ 796
Onderzoek	€ 13.500	€ 12.922
		<hr/>
Totaal	€ 20.500	€ 19.718